

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ КОМП'ЮТЕРНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАТВЕРДЖУЮ:

В.о.декана факультету
комп'ютерних інформаційних
технологій

Ігор ЯКИМЕНКО

“ ” 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

В.о. проректора з
науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

“ ” 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор навчально-наукового
інституту новітніх освітніх
технологій

Святослав ПИТЕЛЬ

“ ” 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Хмарні технології»

ступінь вищої освіти – магістр

галузь знань – 12 “Інформаційні технології”

спеціальність – 122 „Комп’ютерні науки”

освітньо-професійна програма – „Комп’ютерні науки”

Кафедра інформаційно-обчислювальних систем і управління

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Залік. (сем.)
Денна	1	2	30	15	5	4	96	150	2
Заочна	1	2	8	4	–	–	138	150	2

Тернопіль – ЗУНУ
2023

Робочу програму склала доцент кафедри ІОСУ, к.т.н. Христина ЛІП'ЯНІНА-ГОНЧАРЕНКО та викладач кафедри ІОСУ Юрій КОНСТАНКЕВИЧ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри інформаційно-обчислювальних систем і управління, протокол № 2 від 29 вересня 2023 р.

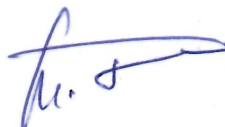
Завідувач кафедри

Мирослав КОМАР

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності „Комп'ютерні науки”, протокол № 2 від 29 вересня 2023 р.

Голова групи
забезпечення спеціальності,
д-р техн. наук, професор

Мирослав КОМАР

Гарант освітньо-професійної
програми "Комп'ютерні науки",
к.т.н, доцент

Діана ЗАГОРОДНЯ

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ " ХМАРНІ ТЕХНОЛОГІЇ "

1. Опис дисципліни "Хмарні технології"

Дисципліна «Хмарні технології»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань – 12 “Інформаційні технології”	Статус дисципліни: вибіркова Мова навчання: Українська
Кількість залікових модулів – 3	Спеціальність – 122 «Комп’ютерні науки»	Рік підготовки: 1 Семестр: <i>Денна – 2</i> <i>Заочна – 2</i>
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо- професійна програма «Комп’ютерні науки»	Лекції: <i>Денна – 30 год.</i> <i>Заочна – 8 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 15 год.</i> <i>Заочна – 4 год.</i>
Загальна кількість годин – 150	Ступінь вищої освіти – магістр	Самостійна робота: <i>ДФН – 100 год., у т.ч. тренінг</i> <i>– 4 год.;</i> <i>ЗФН – 138 год.</i> Індивідуальна робота: <i>5 год. (ДФН)</i>
Тижневих годин – 10, з них аудиторних – 3 год.		Вид підсумкового контролю – залік

2. Мета і завдання дисципліни " Хмарні технології "

2.1. Мета вивчення дисципліни

Мета дисципліни – ознайомлення студентів з основними поняттями хмарних сервісів, методами і принципами їх будови та загальним оглядом їх основних видів, засвоєння ними системи знань з методології функціонування хмарних сервісів, набуття здатностей (компетенцій) ефективно реалізовувати теоретичні знання у повсякденному житті та професійній діяльності.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Завдання навчальної дисципліни «Хмарні технології» – є ознайомлення майбутніх фахівців з характеристиками та функціональними можливостями хмарних сервісів; озброєння студентів теоретичними знаннями використання хмарних технологій у різних сферах діяльності та принципами хмарних обчислень; ознайомлення з основними напрямками використання хмарних технологій у різних професіях; оволодіння свідомим та відповідальним ставленням до теоретичних і практичних основ використання хмарних технологій та застосуванням їх на практиці.

2.3. Результати навчання

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати

- теоретичні основи, характеристику та функціональні можливості хмарних сервісів;
- основні принципи роботи хмарних сервісів;
- методи та прийоми використання засобів і ресурсів хмарних сервісів;
- термінологію та класифікацію хмарних обчислень на рівні систем та технологій IaaS, PaaS та SaaS, особливості та характерні ознаки звичайного хостингу веб-ресурсів, оренди віртуальних приватних машин та систем хмарних обчислень;
- програмні рішення для серверних систем віртуалізації та комплексні рішення, що здатні сформувавши приватне хмарне середовище підприємства чи корпорації;

Вміти

- аналізувати та обирати оптимальні рішення щодо залучення засобів Грід-систем та технологій хмарних обчислень у напрямку їх застосування для проведення наукових досліджень;
- застосовувати базові знання стандартів в області інформаційних технологій під час розробки та впровадження розподілених обчислювальних систем на базі хмарних технологій та сервісів;
- проектувати компоненти програмного забезпечення для роботи в якості сервісів у складі розподілених обчислювальних систем та комплексів й хмарних обчислень.

3. Програма навчальної дисципліни «Хмарні технології»

Змістовий модуль 1 – Теоретичні основи хмарних систем

Тема 1. Основи хмарної архітектури.

Хмара. Програмне забезпечення. Апаратні засоби. Переваги хмарної інфраструктури. Апаратна віртуалізація. Хмарне сховище.

Тема 2. Процес переходу в хмару.

Швидке просування по службі та низькі витрати. Забезпечення безпеки та належної керованості. Основні хмарні операційні. Міграція до хмари.

Тема 3. Розробка власних додатків.

Монолітні системи, мікросервіси. Шаблони проектування системи.

Тема 4. Вибір хмарних екосистем

Хмарні екосистеми. Хмарні закупівлі. Хмарні служби. Операційні системи.

Тема 5. Масштабованість і доступність

Загальні відомості про гіпермасштабної хмарної інфраструктури. Резервування мережі. Незмінне розгортання. Самовідновлювальні інфраструктури. Сервісно-орієнтовані архітектури та мікросервіси.

Тема 6. Безпека та надійність

Безпека в хмарному світі. Хмарні служби безпеки. Управління ідентифікацією та доступом. Хмарні методи безпеки. Засоби безпеки хмари.

Змістовий модуль 2 – Робота з хмарними екосистемами

Тема 7. Хмарна економіка.

Моніторинг витрат. Рекомендації щодо використання тегів. Зниження витрат. Безсерверні результати. Хмарний інструментарій.

Тема 8. Експлуатація хмарних сервісів

Розробка хмари. Хмарні команди розробників. Постачальники послуг, керовані хмарами. Співпраця з ІАС. Хмарний інструментарій.

Тема 9. Веб-сервіси Amazon

Хмарні служби AWS. AWS: ключові інструменти. Служби безпеки AWS. Машинне навчання/Штучний інтелект. Зберігання об'єктів. Мікросервіси архітектури без серверів. Автоматизуйте мікросервіси без серверів за допомогою AWS SAM. Автоматизація на AWS. Перехід від монолітної архітектури додатків до хмарних архітектур AWS.

Тема 10. Microsoft Azure

Azure Cloud Services. Azure IoT. Azure Cosmos DB. Azure Machine Learning Studio. Office 365. Мікросервіси без серверів. Автоматизація в Azure. Перехід від монолітної архітектури додатків до хмарних архітектур Azure.

Тема 11. Хмарна платформа Google

Хмарні служби GCP. Хмарний ПІІ. G Suite. Мікросервіси без серверів. Автоматизація в хмарній платформі Google. Методи переходу від монолітних архітектур додатків до архітектур Google Cloud.

Тема 12. Прогнозування розвитку хмарних архітектур

Прогнози на найближчі три роки - чого чекати в розвитку архітектури хмарних додатків. Хмарне майбутнє підприємств. Нові спеціальності в галузі інформаційних технологій.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Хмарні технології»

Денна форма навчання

Тема	Кількість годин					
	Лекції	Практичні і заняття	Індивідуальна робота	Тренінг	Самостійна робота	Контрольні заходи
<i>Змістовий модуль 1 – Теоретичні основи хмарних систем</i>						
Тема 1. Основи хмарної архітектури	2	1	-	2	8	Опитування під час заняття
Тема 2. Процес переходу в хмару	2	1	-		6	Опитування під час заняття
Тема 3. Розробка власних додатків	2	1	-		6	Опитування під час заняття
Тема 4. Вибір хмарних екосистем	2	1	-		6	Опитування під час заняття
Тема 5. Масштабованість і доступність	2	1	1		6	Опитування під час заняття
Тема 6. Безпека та надійність	2	1	1		8	Опитування під час заняття
<i>Змістовий модуль 2 – Робота з хмарними екосистемами</i>						
Тема 7. Хмарна економіка	2	1	1	2	8	Опитування під час заняття
Тема 8. Експлуатація хмарних сервісів	2	1	-		8	Опитування під час заняття
Тема 9. Веб-сервіси Amazon	2	2	1		10	Опитування під час заняття
Тема 10. Microsoft Azure	4	2	1		10	Опитування під час заняття
Тема 11. Хмарна платформа Google	4	2	-		10	Опитування під час заняття
Тема 12. Прогнозування розвитку хмарних архітектур	4	1	-		10	Опитування під час заняття
Разом	30	15	5	4	96	

Заочна форма навчання

	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1 – Теоретичні основи хмарних систем			
Тема 1. Основи хмарної архітектури	2	2	20
Тема 2. Процес переходу в хмару			10
Тема 3. Розробка власних додатків			10
Тема 4. Вибір хмарних екосистем	2		10
Тема 5. Масштабованість і доступність			16
Тема 6. Безпека та надійність			16
Змістовий модуль 2 – Робота з хмарними екосистемами			
Тема 7. Хмарна економіка	2	2	10
Тема 8. Експлуатація хмарних сервісів			8
Тема 9. Веб-сервіси Amazon	1		10
Тема 10. Microsoft Azure			10
Тема 11. Хмарна платформа Google	1		8
Тема 12. Прогнозування розвитку хмарних архітектур			10
Разом	8	4	138

5. Тематика практичних занять

Практичне заняття №1

Тема: Введення в AWS

Мета: Освоїти структуру AWS та визначити переваги використання хмарних сервісів.

Питання для обговорення:

1. Реєстрація в AWS
2. Огляд хмари AWS.
3. Огляд AWS SDK

Практичне заняття №2

Тема: Зберігання даних

Мета: Вміти зберігати дані в AWS.

Питання для обговорення:

1. Основні принципи зберігання даних в Amazon S3
2. Основні концепції сервісу DynamoDB
3. Практичне розв'язання задач засобами AWS.

Практичне заняття №3

Тема: Робота з подіями

Мета: Розробка рішень, керованих по подіях, за допомогою Amazon Kinesis Streams.

Питання для обговорення:

1. Створення програми, керованого по подіям

2. Загальні принципи роботи з сервісом Amazon Kinesis
3. Загальні принципи роботи з потоками SWF, чергами SQS і топіки SNS

Практичне заняття №4

Тема: Обчислення в AWS

Мета: Навчитися розробляти модель кластеризації даних (метод k-means) в R та інтерпретувати результати моделювання.

Питання для обговорення:

1. Обчислення за допомогою Amazon EC2
2. Запуск інстансов Amazon EC2 и использование Amazon Machine Image
3. Практичне розв'язання задач засобами AWS.

Практичне заняття №5

Тема: Мережеві сервіси AWS.

Мета: Побудова користувальницького VPC і запуск в ньому веб-сервера.

Питання для обговорення:

1. Віртуальний приватний хмарний сервіс
2. Безпека в хмарному середовищі
3. Створення VPC.

Практичне заняття №6

Тема: Обробка і аналітика Big Data.

Мета: Використання Amazon Kinesis в потоковій обробці і аналітиці логів сервера Apache.

Питання для обговорення:

1. Пайплайн Big Data і основні інструменти роботи з ним
2. Рішення передачі Big Data в хмарі AWS
3. Обробка і аналітика Big Data.

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

Індивідуальні завдання з дисципліни «Хмарні технології» виконується самостійно кожним студентом. КППЗ є науковим дослідження за варіантами, прикладну область обирає студент самостійно. Метою виконання КППЗ є оволодіння навичками застосування методів машинного навчання при розв'язуванні прикладних проблем. КППЗ оформлюється згідно з встановленими вимогами.

Варіанти КППЗ з дисципліни «Хмарні технології»

№ варіанту	Тема дослідження
1.	Amazon Athena. Запити до даних в S3 засобами SQL
2.	Amazon CloudSearch. Керований сервіс пошуку
3.	Amazon EMR. Розміщена інфраструктура Hadoop
4.	Amazon Elasticsearch Service. Запуск і масштабування кластерів Elasticsearch
5.	Amazon Kinesis. Аналіз потоків відео і даних в режимі реального часу

№ варіанту	Тема дослідження
6.	Amazon Managed Streaming for Apache Kafka. Повністю керований сервіс Apache Kafka
7.	Amazon Redshift. Швидке, просте і економічне зберігання даних
8.	Amazon QuickSight. Швидкий сервіс бізнес-аналітики
9.	AWS Data Pipeline. Сервіс оркестрації для періодичних робочих процесів, керованих даними
10.	AWS Glue. Підготовка і завантаження даних
11.	AWS Lake Formation. Створення безпечного озера даних за лічені дні
12.	Amazon Athena. Запити до даних в S3 засобами SQL
13.	Amazon EC2. Віртуальні сервери в хмарі
14.	Amazon EC2 Auto Scaling. Масштабування обчислювальних ресурсів в залежності від навантаження
15.	Amazon Elastic Container Registry. Зберігання та витяг образів Docker
16.	Amazon Elastic Container Service. Запуск контейнерів Docker і управління ними
17.	Amazon Elastic Kubernetes Service. Запуск Kubernetes на AWS
18.	Amazon Lightsail. Запуск приватних віртуальних серверів і керування ними
19.	AWS Batch. Запуск пакетних завдань в будь-якому масштабі
20.	AWS Elastic Beanstalk. Запуск інтернет-додатків і управління ними
21.	AWS Fargate. Запуск контейнерів без необхідності керувати серверами або кластерами
22.	AWS Lambda.
23.	AWS Outposts. Запуск інфраструктури AWS в локальному середовищі
24.	AWS Serverless Application Repository.
25.	VMware Cloud on AWS. Створення гібридної хмари без спеціального обладнання
26.	Amazon WorkSpaces. Віртуальні робочі столи в хмарі
27.	Amazon AppStream 2.0. Безпечна потокова передача додатків для робочого столу в браузер
28.	Amazon WorkLink. Мобільний доступ до внутрішніх веб-сайтів
29.	Amazon Sumerian. Створення і запуск додатків віртуальної (VR) і доповненої (AR) реальності
30.	Amazon Managed Blockchain. Створення масштабованих мереж блокчейн і управління ними

7. Самостійна робота

№ з/п	Тематика	К-сть годин	
		ЗФН	ДФН
1.	Історія хмарних технологій	6	4
2.	Суть хмарних технологій	6	4
3.	Характеристики хмарних технологій	6	4

№ з/п	Тематика	К-сть годин	
		ЗФН	ДФН
4.	Моделі хмарного розміщення	6	4
5.	Класифікація моделей обслуговування	6	4
6.	Сервіси Google	6	4
7.	Сервіси Dropbox	6	4
8.	Сервіси OneDrive	6	4
9.	Сервіси Apple iCloud.	6	4
10.	Хмарні рішення Microsoft Azure	6	4
11.	Віртуальні машини в Azure	6	4
12.	Хмарний хостинг GOGRID	6	4
13.	Хмарні сервери Rackspace	6	4
14.	Обробка великих даних	6	4
15.	Архітектура хмарних систем, що оперують BigData	6	4
16.	Формати зберігання даних	6	4
17.	Реляційні бази даних	6	4
18.	AWS RDS	6	4
19.	Нереляційні бази даних	6	4
20.	Бази даних NoSQL	6	4
21.	Сховища даних типу Data Lake	6	4
22.	Інтерактивний аналіз даних	6	6
23.	Потоковий аналіз даних	6	6
	Разом	138	96

8. Тренінг з дисципліни

Тематика: Аналіз даних в Amazon Kinesis Analytics.

№ з/п	Вид роботи	Порядок проведення тренінгу
1	Вступна частина	ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття і видача завдання
2	Практична частина	виконання завдань студентами згідно з індивідуальним завданням; оформлення короткого звіту
3	Підведення підсумків	обговорення результатів виконаних завдань

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У навчальному процесі використовуються: лекції; Практичні заняття; індивідуальні заняття; тренінг; виконання КПЗ, а також методи опитування, тестування, ділові ігри тощо.

У процесі вивчення дисципліни «Хмарні технології» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне тестування та опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- ректорська контрольна робота;

– оцінювання виконання КППЗ.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Хмарні технології» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3
30 %	40 %	30 %
1. Виконання та захист практичних робіт (3 роботи по 15 балів) – 45 балів 2. Модульна контрольна робота – 55 балів	1. Виконання та захист практичних робіт (3 роботи по 15 балів) – 45 балів 2. Ректорська контрольна робота – 55 балів	1. Виконання завдань під час тренінгу – 20 балів 2. Написання та захист КППЗ – 80 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	Незадовільно	FX (незадовільно, з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно, з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійне обладнання	1-12
2.	Сервіси Google, Dropbox, OneDrive, Apple iCloud.	1
6.	Хмарні рішення Microsoft Azure	10
7.	Хмарні рішення AWS	2-9, 11, 12

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

- Joyjeet Banerjee. AWS Certified Solutions Architect Associate All-in-One Exam Guide, Second Edition (Exam SAA-C02), 2nd Edition McGraw-Hill, 2021. ISBN: 9781260470192
- Kamesh Ganesan. AWS Certified Developer Associate All-in-One Exam Guide (Exam DVA-C01). McGraw-Hill Education. 2021. ISBN: 9781260460179
- Prashant Lakhera. AWS for System Administrators. Packt Publishing. 2021. ISBN: 9781800201538
- Hurwitz J. Kirsch D. O'Reilly for Higher Education (Firm) & Safari an O'Reilly Media

- Company. (2020). *Cloud computing for dummies 2nd edition (2nd ed.)*. For Dummies.
5. Vacca J. & Safari an O'Reilly Media Company. (2020). *Cloud computing security 2nd edition (2nd ed.)*.
  6. International Conference on Big Data and Cloud Computing Peter J. D. Alavi A. H. & Javadi B. (2019). *Advances in big data and cloud computing : proceedings of icbdcc18*. Springer. <https://doi.org/10.1007/978-981-13-1882-5>
  7. Misra, S., Tyagi, A. K., Piuri, V., & Garg, L. (Eds.). (2022). *Artificial Intelligence for Cloud and Edge Computing*. Springer. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-80821-1>
  8. Sehgal, N. K., Bhatt, P. C. P., & Acken, J. M. (2022). *Cloud Computing with Security and Scalability: Concepts and Practices*. Springer Nature Switzerland AG.. <https://doi.org/10.1007/978-3-031-07242-0>
  9. Gillam, Lee. *Cloud Computing: Principles, Systems and Applications* / Nick Antonopoulos, Lee Gillam. — L.: Springer, 2019. — 379 p. — (Computer Communications and Networks). — ISBN 9781849962407.
  10. Офіційний сайт системи MOODLE [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.moodle.org>
  11. Офіційний сайт Google, на якому розміщена документація по роботі із Google App Engine. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cloud.google.com/products/app-engine>
  12. Keery S. Harber C. & Young M. (2019). *Implementing cloud design patterns for aws : solutions and design ideas for solving system design problems 2nd edition (2nd ed.)*. Packt Publishing Limited.
  13. Modi R. (2019). *Azure for architects : implementing cloud design devops containers iot and serverless solutions on your public cloud 2nd edition (2nd ed.)*.
  14. Geng H. O'Reilly for Higher Education (Firm) & Safari an O'Reilly Media Company. (2021). *Data center handbook 2nd edition (2nd ed.)*. Wiley.